

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2025

Marking Scheme

Modern Greek

Higher Level

Note to teachers and students on the use of published marking schemes

Marking schemes published by the State Examinations Commission are not intended to be standalone documents. They are an essential resource for examiners who receive training in the correct interpretation and application of the scheme. This training involves, among other things, marking samples of student work and discussing the marks awarded, so as to clarify the correct application of the scheme. The work of examiners is subsequently monitored by Advising Examiners to ensure consistent and accurate application of the marking scheme. This process is overseen by the Chief Examiner, usually assisted by a Chief Advising Examiner. The Chief Examiner is the final authority regarding whether or not the marking scheme has been correctly applied to any piece of candidate work.

Marking schemes are working documents. While a draft marking scheme is prepared in advance of the examination, the scheme is not finalised until examiners have applied it to candidates' work and the feedback from all examiners has been collated and considered in light of the full range of responses of candidates, the overall level of difficulty of the examination and the need to maintain consistency in standards from year to year. This published document contains the finalised scheme, as it was applied to all candidates' work.

In the case of marking schemes that include model solutions or answers, it should be noted that these are not intended to be exhaustive. Variations and alternatives may also be acceptable. Examiners must consider all answers on their merits, and will have consulted with their Advising Examiners when in doubt.

Future Marking Schemes

Assumptions about future marking schemes on the basis of past schemes should be avoided. While the underlying assessment principles remain the same, the details of the marking of a particular type of question may change in the context of the contribution of that question to the overall examination in a given year. The Chief Examiner in any given year has the responsibility to determine how best to ensure the fair and accurate assessment of candidates' work and to ensure consistency in the standard of the assessment from year to year. Accordingly, aspects of the structure, detail and application of the marking scheme for a particular examination are subject to change from one year to the next without notice.

Annotations used in marking

Symbol	Name	Use
	Tick	Correct element
	H wavy (error)	Error
	V wavy (additional page)	Additional page (at bottom of page)
MMS	Modified Marking Scheme	To identify a Reasonable Accommodations script

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Να απαντήσετε και στις 3 ομάδες ερωτήσεων. Οι απαντήσεις να δοθούν στα νέα Ελληνικά.

ΟΜΑΔΑ 1^η

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ

ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑ

[30 / 100]

1. Εξηγήστε με δικά σας λόγια τη σημασία των παρακάτω φράσεων που είναι γραμμένες με έντονα γράμματα στο δοσμένο κείμενο:

- Είναι προσανατολισμένο
- Να συνειδητοποιήσουν
- Σχεδιάστηκαν
- Είναι μη αποδοτικές
- Θα έκαναν την εμπειρία

Για παράδειγμα:

είναι εστιασμένο/επικεντρωμένο
να κατανοήσουν/να αντιληφθούν
οργανώθηκαν/δημιουργήθηκαν
είναι αναποτελεσματικές/ανεπαρκείς
θα βελτίωναν /εμπλούτιζαν τη γνώση

2. Ποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά παρουσιάζει το σχολείο στη Σύμη;

Για παράδειγμα:

Το σχολείο αυτό βρίσκεται σε ένα μικρό νησί μακριά από την Αθήνα, σε ένα μικρό περιβάλλον χωρίς άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα γύρω του, οι μαθητές και οι μαθήτριες αισθάνονται ότι αυτό τούς δυσκολεύει να συνειδητοποιήσουν τι τους ενοχλεί στο εκπαιδευτικό σύστημα και πώς θα μπορούσε να διορθωθεί. Αυτή η απομόνωση τους είναι ένας βασικός λόγος που το σχολείο αυτό κάνει μια τεράστια προσπάθεια ανοίγματος προς την Ευρώπη μέσα από διάφορα προγράμματα.

3. Να αναφέρετε δύο προβληματισμούς σχετικά με την εκπαίδευση που εκφράστηκαν από τους μαθητές στο σχολείο της Σύμης. Συμμερίζετε αυτούς τους προβληματισμούς; Να εξηγήσετε την άποψη σας.

Για παράδειγμα:

Δύο ενδεικτικοί προβληματισμοί σχετικά με την εκπαίδευση:

Οι μαθητές του σχολείου στη Σύμη εξέφρασαν τους εξής προβληματισμούς:

- Το σχολείο είναι πολύ θεωρητικό και δεν προσφέρει αρκετές πρακτικές γνώσεις που θα είναι χρήσιμες στην καθημερινή ζωή. Για παράδειγμα, ανέφεραν ότι δεν

μαθαίνουν βασικά πράγματα, όπως τι είναι οι φόροι, παρόλο που σε λίγο θα ψηφίζουν.

- Οι γνώμες των μαθητών δεν λαμβάνονται υπόψη από τους ενήλικες, οι οποίοι τις θεωρούν παιδιάστικες ή ανώριμες.

Συμμερίζομαι αυτούς τους προβληματισμούς γιατί πολλές φορές το σχολείο επικεντρώνεται στην αποστήθιση και όχι στην ουσιαστική μάθηση. Θα έπρεπε να διδάσκονται περισσότερες πρακτικές δεξιότητες που αφορούν την καθημερινή ζωή. Επίσης, η γνώμη των μαθητών είναι σημαντική, καθώς βιώνουν από πρώτο χέρι τα προβλήματα του εκπαιδευτικού συστήματος.

4. Βασισμένοι στη συνέντευξη που διαβάσατε αλλά και από τη δική σας εμπειρία τι κάνει ένα μάθημα ελκυστικό αλλά και αποδοτικό;

Για παράδειγμα:

Ένα μάθημα γίνεται πιο ελκυστικό και αποδοτικό όταν:

- Ο/η καθηγητής/καθηγήτρια χρησιμοποιεί διαδραστικές μεθόδους, όπως θεατρικές δραστηριότητες ή πειράματα, όπως ανέφεραν οι μαθητές της Σύμης.
- Υπάρχει πρακτική εφαρμογή της θεωρίας, για να μπορεί ο μαθητής να κατανοήσει πώς συνδέεται η γνώση με την πραγματική ζωή.
- Χρησιμοποιούνται εποπτικά μέσα (π.χ. βίντεο, προτζέκτορες, tablets), αλλά χωρίς υπερβολές που θα μπορούσαν να αποσπάσουν την προσοχή.
- Γίνεται διάλογος στην τάξη και οι μαθητές συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία της μάθησης.

5. Βασισμένοι στη συνέντευξη που διαβάσατε αλλά και από τη δική σας εμπειρία θα ωφελούσε την εκπαιδευτική διαδικασία η παρουσία μαθητών στα κέντρα λήψης αποφάσεων;

Για παράδειγμα:

Ναι, θα ήταν πολύ ωφέλιμο να υπάρχει η φωνή των μαθητών στα κέντρα λήψης αποφάσεων της εκπαίδευσης. Οι μαθητές βιώνουν άμεσα τα θετικά και τα αρνητικά του σχολικού συστήματος, οπότε μπορούν να προσφέρουν πολύτιμες προτάσεις βελτίωσης. Εάν οι αρμόδιοι ακούσουν τους μαθητές, θα μπορούσαν να δημιουργήσουν ένα εκπαιδευτικό σύστημα πιο προσαρμοσμένο στις πραγματικές τους ανάγκες.

6. Σχετικά με το νόημα των εξετάσεων συμφωνείτε περισσότερο με την άποψη της Μιχαέλας ή του Αγκίμ;

Για παράδειγμα:

1^η Ενδεικτική επιλογή:

Συμφωνώ περισσότερο με τον Αγκίμ, γιατί πολλές φορές οι εξετάσεις λειτουργούν μηχανικά. Οι μαθητές διαβάζουν πολύ για να περάσουν, αλλά μετά ξεχνούν τα περισσότερα, ειδικά αν το μάθημα δεν τους ενδιαφέρει. Η εκπαίδευση δεν πρέπει να βασίζεται μόνο σε εξετάσεις αλλά σε πιο ουσιαστικούς τρόπους μάθησης, όπως η πρακτική εφαρμογή της γνώσης και οι διαδραστικές δραστηριότητες.

2^η Ενδεικτική επιλογή:

Συμφωνώ περισσότερο με την Μιχαέλα, γιατί οι εξετάσεις είναι μια επανάληψη του μαθήματος που έκαναν οι μαθητές/τριες όλη τη χρονιά και αυτό βοηθάει. Άρα οι εξετάσεις είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για να θυμούνται αυτά που έμαθαν την περασμένη χρονιά.

ΟΜΑΔΑ 2^η

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ

[30 / 100]

Γιατί μαθαίνουμε ό,τι μαθαίνουμε;

Σε μια παράγραφο 100 -150 λέξεων να σχολιάσετε το νόημα της προηγούμενης φράσης.

Για παράδειγμα:

Η ερώτηση αυτή είναι μια ανοιχτή ερώτηση και ο καθένας μπορεί να δώσει μια απάντηση, αρκεί να μπορεί να την αιτιολογήσει. Μαθαίνουμε ό,τι μαθαίνουμε γιατί η εκπαίδευση έχει σχεδιαστεί για να μας παρέχει βασικές γνώσεις και δεξιότητες που θεωρούνται απαραίτητες για την κοινωνία και το μέλλον μας. Ωστόσο, πολλοί μαθητές αναρωτιούνται αν αυτά που διδάσκονται θα τους χρησιμεύσουν πραγματικά στη ζωή τους. Το σχολείο συχνά επικεντρώνεται στη θεωρητική μάθηση και την προετοιμασία για εξετάσεις, αφήνοντας πίσω πρακτικά ζητήματα όπως η οικονομική διαχείριση, η ψυχική υγεία και η ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων. Παρόλο που η γενική γνώση είναι σημαντική, θα ήταν χρήσιμο να ενσωματωθούν περισσότερα μαθήματα που σχετίζονται με την αντιμετώπιση

θεμάτων της καθημερινότητας. Η εκπαίδευση δεν πρέπει να είναι απλώς μια διαδικασία παροχής γνώσεων που συχνά είναι παρωχημένες λόγω της γρήγορης εξέλιξης της επιστήμης και της τεχνολογίας, αλλά ένα εργαλείο που μας προετοιμάζει για την πραγματική ζωή, δίνοντάς μας τα εφόδια να κατανοούμε τον κόσμο και να αντιμετωπίζουμε τις προκλήσεις του.

Ακόμα, μαθαίνουμε πράγματα που επιλέγουμε και εκτός εκπαίδευσης, γιατί είτε μας αρέσουν και μας κάνουν χαρούμενους, είτε τα θεωρούμε σημαντικά για την εξέλιξη μας. Επίσης μαθαίνουμε ό,τι μαθαίνουμε όταν έχουμε κάποιο κίνητρο που βοηθάει την υγεία μας και τη συναισθηματική μας κατάσταση.

ΟΜΑΔΑ 3^η

ΕΚΘΕΣΗ ΔΟΚΙΜΙΟ

[40 / 100]

Να επιλέξετε ένα από τα δύο θέματα και να αναπτύξετε τις απόψεις σας σε ένα κείμενο τουλάχιστον 300 λέξεων.

1^ο θέμα:

Ο ρόλος της εκπαίδευσης στη σύγχρονη εποχή

Για παράδειγμα:

Η εκπαίδευση αποτελεί τη βάση για την ανάπτυξη κάθε κοινωνίας. Ωστόσο, στις σύγχρονες κοινωνικές και τεχνολογικές συνθήκες, το παραδοσιακό εκπαιδευτικό σύστημα δεν ανταποκρίνεται πάντα στις ανάγκες των μαθητών. Η εκπαίδευση του σήμερα πρέπει να προσαρμοστεί στις απαιτήσεις του 21ου αιώνα, παρέχοντας γνώσεις αλλά και δεξιότητες που θα προετοιμάσουν τους νέους για την πραγματική ζωή.

Πρώτα απ' όλα, η σύγχρονη εκπαίδευση οφείλει να είναι πιο πρακτική, πιο διαδραστική και να εξοικειώνει τους μαθητές με τη ραγδαία ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης, τις δυνατότητες που αυτή προσφέρει αλλά και την κριτική που ασκείται γύρω από αυτήν. Η βιωματική μάθηση, οι ομαδικές εργασίες, τα πειράματα και η χρήση της τεχνολογίας καθιστούν τη μάθηση πιο ενδιαφέρουσα και ουσιαστική. Οι μαθητές δεν πρέπει να αποστηθίζουν πληροφορίες, αλλά να αναπτύσσουν κριτική σκέψη, δημιουργικότητα και επίλυση προβλημάτων.

Επιπλέον, η εκπαίδευση πρέπει να καλλιεργεί δεξιότητες ζωής. Τα σχολεία οφείλουν να διδάσκουν οικονομική διαχείριση, κοινωνική υπευθυνότητα, περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και δεξιότητες επικοινωνίας. Οι μαθητές πρέπει να προετοιμάζονται για τις προκλήσεις της σύγχρονης κοινωνίας και να αποκτούν εργαλεία που θα τους βοηθήσουν σε προσωπικό και επαγγελματικό επίπεδο.

Τέλος, η εκπαίδευση πρέπει να είναι πιο συμπεριληπτική και εξατομικευμένη. Κάθε μαθητής έχει διαφορετικές ανάγκες και ενδιαφέροντα, και το σχολείο οφείλει να του παρέχει τις ευκαιρίες να αναπτύξει τις ικανότητές του.

Μια σύγχρονη εκπαίδευση δεν πρέπει να είναι μόνο μέσο για την εισαγωγή στο πανεπιστήμιο, αλλά ένα εργαλείο που θα βοηθήσει τους νέους να γίνουν ενεργοί, υπεύθυνοι και δημιουργικοί πολίτες.

2^ο θέμα:

“Από τις διαφορές γεννιέται η πιο όμορφη αρμονία” *Ηράκλειτος*.

Για παράδειγμα:

Η ρήση του Ηράκλειτου εκφράζει μια φιλοσοφική αλήθεια που διατηρεί την επικαιρότητά της μέχρι και σήμερα: ότι μέσα από τις αντιθέσεις και τις διαφορές μπορεί να προκύψει η ισορροπία και η δημιουργία. Σε ένα κόσμο πολυπολιτισμικό και πολυφωνικό, η διαφορετικότητα δεν αποτελεί πρόβλημα προς επίλυση, αλλά πηγή πλούτου, εξέλιξης και δημιουργικής συνεργασίας.

Στην ανθρώπινη κοινωνία, όπως και στη μουσική, η αρμονία δεν επιτυγχάνεται μέσω της ομοιομορφίας, αλλά μέσω της σύνθεσης των διαφορετικών στοιχείων. Οι υψηλές και χαμηλές νότες δεν ακούγονται ίδιες, αλλά όταν συνδυάζονται σωστά, δημιουργούν μια μελωδία που συγκινεί. Κατά τον ίδιο τρόπο, όταν άτομα με διαφορετικές ιδέες, πολιτισμικά υπόβαθρα, εμπειρίες και αντιλήψεις συνεργάζονται, το αποτέλεσμα μπορεί να είναι πρωτότυπο, ουσιαστικό και εμπνευσμένο.

Η αρμονία δεν σημαίνει συμφωνία σε όλα, ούτε κατάργηση της ατομικής έκφρασης. Αντιθέτως, προϋποθέτει τον σεβασμό στη διαφορετική άποψη, την ενσυναίσθηση και την ικανότητα του διαλόγου. Σε έναν σχολικό ή κοινωνικό μικρόκοσμο, η αποδοχή της διαφορετικότητας καλλιεργεί τον σεβασμό, την αλληλεγγύη και την ανεκτικότητα.

Η σύγχρονη παιδεία, άλλωστε, προωθεί τη συνεργατική μάθηση, όπου η ετερότητα του καθενός αναγνωρίζεται ως δύναμη. Μέσα από την ανταλλαγή ιδεών και την αποδοχή της

μοναδικότητας του άλλου, διαμορφώνεται μια κοινότητα μάθησης και συνύπαρξης που δεν αποκλείει, αλλά ενώνει.

Ο "καμβάς" της κοινωνίας αποκτά βάθος και ενδιαφέρον όταν περιλαμβάνει ανθρώπους από διαφορετικές κουλτούρες, θρησκείες, φύλα, ηλικίες και τρόπους σκέψης. Για παράδειγμα, σε μια σχολική τάξη όπου μαθητές με διαφορετικές εθνικές καταγωγές συνεργάζονται σε ένα πρότζεκτ, προκύπτουν ιδέες που δεν θα είχαν αναδυθεί σε ένα ομοιογενές περιβάλλον. Όταν οι ανθρώπινες διαφορές δεν αντιμετωπίζονται με προκατάληψη αλλά με σεβασμό και διάθεση αλληλεπίδρασης, τότε μπορεί να δημιουργηθεί μια κοινότητα πιο δίκαιη, όπου όλοι νιώθουν ότι ανήκουν, έχουν λόγο και συμβάλλουν ισότιμα.

Η αρμονία δεν είναι η σιωπή των αντιθέσεων, αλλά η συμπερίληψή τους σε έναν κοινό ρυθμό. Είναι η τέχνη του να ζούμε μαζί χωρίς να χάνουμε τον εαυτό μας. Και σε αυτόν τον ρυθμό, κάθε διαφορετική φωνή έχει τη θέση της.

